

УДК 373.3.016:398(=161.3)
ББК 74.268.2(4Бел)
М 91

Аўтар:

Н. У. Мурашка, магістр, аспірант БДПУ імя М. Танка,
настаўнік пачатковых класаў вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі

Рэцэнзенты:

А. В. Кахноўская, кандыдат педагагічных навук, дацэнт, дацэнт кафедры менеджменту і адукацыйных тэхналогій Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі УА «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»;

С. Я. Тапаркова, настаўнік-метадыст, кіраўнік метадычнага аб'яднання настаўнікаў пачатковых класаў, настаўнік пачатковых класаў ДУА «Сярэдняя школа № 196 г. Мінска імя В. К. Нікіфарава»

На вокладцы малюнак:

аўтар: Макрэцкая Арына, 10 год;

выкладчык: С. В. Кірнажыцкая

Мурашка, Н. У.

М 91

Вывучэнне фальклорных твораў на ўроках беларускай мовы і беларускай літаратуры (літаратурнага чытання) : 2-гі клас : метадычны дапаможнік для настаўнікаў / Н. У. Мурашка. – Мінск : ІВЦ Мінфіна, 2024. – 72 с.

ISBN 978-985-880-470-1.

Дапаможнік змяшчае тэарэтычныя і практычныя матэрыялы, выкарыстанне якіх будзе садзейнічаць фарміраванню маўленча-камунікатыўнай кампетэнцыі ў вучняў I ступені агульнай сярэдняй адукацыі праз вывучэнне фальклорных твораў. У выданні апісаны патэнцыял фальклорных твораў у працэсе фарміравання маўленча-камунікатыўнай кампетэнцыі і даны метадычныя рэкамендацыі па іх вывучэнні на ўроках беларускай мовы, беларускай літаратуры (літаратурнага чытання).

Адрасаваны настаўнікам пачатковых класаў школ агульнай сярэдняй адукацыі з рускай мовай навучання і выхавання, намеснікам дырэктароў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі, выкладчыкам і студэнтам вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў спецыяльнасці «Пачатковая адукацыя».

УДК 373.3.016:398(=161.3)

ББК 74.268.2(4Бел)

ISBN 978-985-880-470-1

© Мурашка Н. У., 2024

© Афармленне.

УП «ІВЦ Мінфіна», 2024

Змест

Ад аўтара.....	4
Уводзіны.....	5
РАЗДЕЛ 1. ПАТЭНЦЫЯЛ ФАЛЬКЛОРУ Ў ФАРМІРАВАННІ М АЎЛЕНЧА-КАМУНІКАТЫЎНАЙ КАМПЕТЭНЦЫІ МАЛОДШЫХ ШКОЛЬНІКАЎ.....	8
Спіс выкарыстаных крыніц.....	17
РАЗДЕЛ 2. МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ ПРАЦЫ З ФАЛЬКЛОРНЫМІ ТВОРАМІ НА ЎРОКАХ ПА ВУЧЭБНЫХ ПРАДМЕТАХ «БЕЛАРУСКАЯ МОВА» І « БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА (ЛІТАРАТУРНАЕ ЧЫТАННЕ)»	18
2.1. Скурагаворкі.....	18
2.2. Прыказкі і прымаўкі	27
2.3. Казкі.....	34
2.3.1. Інтэрактыўны метады «Творчыя перакрываючыя каманды»	34
2.3.2. Інтэрактыўны метады «Чароўныя станцыі»	37
2.3.3. Інтэрактыўны метады «Казачная мазаіка»	40
Спіс выкарыстаных крыніц.....	44
Дадатак	46
Заклучэнне	68

Малюнак 15. – Алгарытм выканання задання «Навучанне пастаноўцы пытанняў» з дапамогай мультымедыйнай прэзентацыі

Такая форма працы спрыяе разуменню слоў, навучанню правільнай пастаноўцы пытанняў, рыхтуе вучняў да працы са сказам. Аднак, трэба адзначыць, што не ўсе прыказкі падыходзяць для такой працы, у пачатковай школе для гэтага задання можна выкарыстоўваць толькі тыя прыказкі і прымаўкі, якія маюць адну поўную граматычную аснову.

Прыкладамі такіх прыказак і прымавак могуць быць:

Зіма на лета працуе [9, с. 103].

Лянок не любіць ляюты [10, с. 110].

Адлад не ідзе на лад [10, с. 105].

Летні дзень год корміць [10, с. 94].

Мы паказалі прыклады эфектыўных форм працы з прыказкамі і прымаўкамі па фарміраванні маўленча-камунікатыўнай кампетэнцыі на ўроках беларускай мовы і беларускай літаратуры (літаратурнага чытання) з дапамогай тэхналогіі калектыўнага ўзаеманавучання і яе элементаў. Апісаныя формы могуць адаптавацца пад вывучаемы матэрыял, спрашчацца ці ўскладняцца ў залежнасці ад магчымасцей і асаблівасцей вучняў у класе.

2.3. Казкі

Разгледзім прыклады працы па фарміраванні маўленча-камунікатыўнай кампетэнцыі з казкамі на ўроках беларускай літаратуры (літаратурнага чытання) ў другім класе з дапамогай такіх інтэрактыўных метадаў навучання як «Творчыя перакрываваемыя каманды», «Чароўныя станцыі», «Казачная мазаіка», якія можна выкарыстоўваць пры абагульненні і сістэматызацыі ведаў пасля вывучэння раздзела праграмы «Сустрэча з казкай» [1].

2.3.1. Інтэрактыўны метадаў «Творчыя перакрываваемыя каманды»

Інтэрактыўны метадаў «Творчыя перакрываваемыя каманды» [15] (у літаратуры часцей называюць «Скрыжаваныя групы» [4]), які быў адаптаваны А. С. Шылавай для вучняў пачатковых класаў.

Мэта правядзення гэтага метадаў заключаецца ў абагульненні і сістэматызацыі ведаў па раздзеле праграмы, развіцці творчых здольнасцей вучняў, фарміраванні ўменняў узаемадзеяння ў групе

Белы бусел баіў байку беламу зайку.

Раз прывёз Рыгор Цімоху мех арэхаў, мех гароху.